

VENDIM
Nr. 108, datë 22.4.2021

MBI MIRATIMIN E “RREGULLAVE TË PËRBASHKËTA TË SHLYERJES PËR SHKËMBIMIN E ENERGJISË, NË PËRPUTHJE ME NENET 50 (3) DHE 51 (1), TË KOMISIONIT RREGULLATOR TË BASHKIMIT EVROPIAN 2017/2195”

Në mbështetje të neneve 16, 20 dhe 55, pika 3, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar, dhe të neneve 15 e 26, të “Rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s”, miratuar me vendimin e Bordit të Entit Rregullator të Energjisë (ERE) nr. 96, datë 17.6.2016; Bordi i ERE-s, në mbledhjen e tij të datës 22.4.2021, mbasi shqyrtoi relacionin nr. 56/5 prot., datë 20.4.2021 të Drejtorive Teknike, “Mbi miratimin e Rregullave të përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e energjisë, në përputhje me nenet 50 (3) dhe 51 (1), të Komisionit Rregullator të Bashkimit Evropian 2017/2195”,

konstatoi se:

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 77, datë 19.3.2021, ka vendosur fillimin e procedurës për shqyrtimin e kërkesës së Operatorit të Sistemit të Transmetimit (OST sh.a.), për miratimin e “Rregullave të përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e energjisë, në përputhje me nenet 50 (3) dhe 51 (1), të Komisionit Rregullator të Bashkimit Evropian 2017/2195”.

- Në vijim të kësaj vendimmarrjeje, me shkresën nr. 494 prot., datë 31.3.2021, të ERE-s, vendimi sipërcituar, i është përcjellë Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE) dhe shoqërisë OST sh.a.:

- Dokumentacioni shoqëruar i “Rregullave të përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e energjisë, në përputhje me nenet 50 (3) dhe 51 (1), të Komisionit Rregullator të Bashkimit Evropian 2017/2195”, është publikuar në faqen zyrtare të ERE (www.ere.gov.al), që nga data 1 mars 2021, në rubrikën “Konsultime”, me qëllim që çdo palë e interesuar të mund të konsultohet dhe të shprehë qëndrimin në ERE, në lidhje me përmbajtjen e këtij akti, brenda afateve të parashikuara në ligjin nr. 146/2014, “Për njoftimin dhe konsultimin publik”, në lidhje me sa propozuar nga OST sh.a.

- Lidhur me “Rregullat të përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e energjisë, në përputhje me nenet 50 (3) dhe 51 (1), të Komisionit Rregullator të Bashkimit Evropian 2017/2195”, nuk janë paraqitur komente ose opinione.

- “Rregullat e përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e energjisë, në përputhje me nenet 50 (3) dhe 51 (1), të Komisionit Rregullator të Bashkimit Evropian 2017/2195”, të datës 23 nëntor 2017, përbëhen nga:

- I. Të gjitha propozimet e TSO-ve Kontinentale Evropiane, për rregullat e shlyerjeve të përbashkëta për të gjitha shkëmbimet e energjisë të paqëllimshme, në përputhje me nenin 51 (1), të rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike.

Ky dokument është një propozim i përbashkët i zhvilluar nga të gjithë Operatorët e Sistemit të Transmetimit në Zonën Sinkronike të Evropës Kontinentale, në lidhje me zhvillimin e rregullave të përbashkëta të shlyerjes për të gjitha shkëmbimet e energjisë të paqëllimshme, në përputhje me nenin 51 (1), të rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike.

- II. Të gjitha propozimet e TSO-ve Kontinentale Evropiane, për rregullat e shlyerjeve të përbashkëta për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencave dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje), në përputhje me nenin 50 (3), të rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike.

Ky dokument gjithashtu është një propozim i përbashkët i zhvilluar nga të gjithë Operatorët e Sistemit të Transmetimit në Zonën Sinkronike të Evropës Kontinentale, në lidhje me zhvillimin e rregullave të përbashkëta të shlyerjes, për të gjitha shkëmbimet e qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje), në përputhje me nenin 50 (3), të rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike. Ky mekanizëm do të përdoret si një mekanizëm i përbashkët i shlyerjes së devijimeve për Evropën Kontinentale, për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje).

- Ligji nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar, në nenin 55, pika 3, përcakton se: “Operatori i Sistemit të Transmetimit shkëmben ose ndan shërbimet e balancimit me operatorët e sistemit të transmetimit të shteteve fqinje, për rregullimin e frekuencës brenda rrjetit, në përputhje me marrëveshjet operationale ndërmjet operatorëve të sistemit të transmetimit të rajonit dhe parashikimeve të këtij ligji për promovimin e bashkëpunimit rajonal”.

- Duke marrë në konsideratë detyrimet që OST sh.a. ka si palë e ENTSO-E, si dhe faktin që ky mekanizëm i propozuar është një mekanizëm që është dakordësuar nga gjithë OST-të në Evropën Kontinentale, anëtarë të ENTSO-E, për rrjedhojë nuk mund të ndryshojë pasi është mekanizëm i përbashkët që afekton gjithë OST-të anëtare të ENTSO-E.

- Rregullat e përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e energjisë, në përputhje me nenet 50 (3) dhe 51 (1), të Komisionit Rregullator të Bashkimit Evropian 2017/2195, priten të aplikohen nga OST-të e Evropës Kontinentale, anëtare të ENTSO-E, që nga data 1 qershor 2021.

Për gjithë sa më sipër cituar, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Miratimin e rregullave të përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e energjisë, në përputhje me nenet 50 (3) dhe 51 (1), të Komisionit Rregullator të Bashkimit Evropian 2017/2195, të përbërë nga:

I. Të gjitha propozimet e TSO-ve Kontinentale Evropiane për rregullat e shlyerjeve të përbashkëta, për të gjitha shkëmbimet e energjisë të paqëllimshme, në përputhje me nenin 51 (1), të rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike (bashkëlidhur këtij vendim).

II. Të gjitha propozimet e TSO-ve Kontinentale Evropiane për rregullat e shlyerjeve të përbashkëta, për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencave dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje), në përputhje me nenin 50 (3), të rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike (bashkëlidhur këtij vendim).

2. Kostot e krijuara si rezultat i devijimeve nga vlerat nominale do t'i faturohen palëve përgjegjëse për balancimin, në përputhje me Rregullat e Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020.

3. Drejtoria Juridike dhe Zgjidhjes së Mosmarrëveshjeve të njoftojë OST sh.a. dhe palët e interesit për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Për këtë vendim mund të kërkohej rishikim brenda 7 ditëve kalendarike, si dhe mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Petrit Ahmeti

Të gjitha propozimet e TSO-ve kontinentale evropiane për rregullat e shlyerjeve të përbashkëta, për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencave dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje), në përputhje me nenin 50 (3), i Rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike

Përmbajtja

Parathënie

Shkurtime

Neni 1 Objekti dhe qëllimi

Neni 2 Përkufizime dhe interpretimi

Neni 3 Projekti i nivelit të lartë për shlyerjen e përbashkët

Neni 4 Zbatimi i shlyerjes së përbashkët

Neni 5 Funksionet e shlyerjes së përbashkët

Neni 6 Periudha e shlyerjes

Neni 7 Përcaktimi i volumit për periudhën e shlyerjes TSO–TSO

Neni 8 Rregullat e tarifimit për shkëmbimet TSO–TSO brenda SA CE

Neni 9 Botimi dhe zbatimi i CCFR

Neni 10 Gjuha

Të gjitha TSO-të e Evropës Kontinentale, marrin në konsideratë sa më poshtë vijon:

Parathënie

1. Ky dokument është një propozim i përbashkët i zhvilluar nga të gjithë Operatorët e Sistemit të Transmisionit në Zonën Sinkronike të Evropës Kontinentale (në vijim referuar si “TSO të CE”) në lidhje me zhvillimin e rregullave të përbashkëta të shlyerjes për të gjitha shkëmbimet e qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) (në tekstin e mëposhtëm “energji e procesit të kontrollit të frekuencës dhe energji e periudhës së ndryshimit (rritje/ulje)”) në përputhje me nenin 50 (3), të Rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike (në tekstin e mëposhtëm “EBGL”). Ky propozim më poshtë quhet “CCFR”, i cili nënkupton ‘rregullat e përbashkëta të shlyerjes për Evropën Kontinentale për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje)’.

2. Kjo CCFR merr parasysh parimet dhe qëllimet e përgjithshme të përcaktuara në EBGL, si dhe Rregulloren (EC) nr. 714/2009, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, të datës 13 korrik 2009, mbi kushtet e aksesit në rrjet për shkëmbimet ndërkufitare të energjisë elektrike (më poshtë “Rregullorja për Energjinë Elektrike”), si dhe Rregullorja (KE) nr. 2017/1485, e datës 2 gusht 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi operimin e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike (më poshtë referuar si “SOGL”). Qëllimi i EBGL-së është integrimi i tregjeve të balancimit të energjisë. Integrimi i tregjeve të balancimit të energjisë duhet të lehtësohet me krijimin e platformave të përbashkëta Evropiane për operimin e procesit të netimit të disbalancave dhe mundësimin e shkëmbimit të energjisë balancuese nga rezervat e restaurimit të frekuencave dhe rezervat zëvendësuese. Bashkëpunimi midis TSO-ve duhet të kufizohet rreptësisht në atë që është e nevojshme për dizajnimin, zbatimin dhe funksionimin efikas dhe të sigurt të këtyre platformave Evropiane.

3. Nenet 50 (3) dhe 50 (8), të EBGL-së përcakton afatin për dorëzimin e CCFR tek ERE dhe disa kërkesa specifike për përmbajtjen e tyre:

“3. Tetëmbëdhjetë muaj pas hyrjes në fuqi të kësaj Rregulloreje, të gjitha TSO-të që shkëmbejnë energji në mënyrë të qëllimshme në një zonë sinkron duhet të zhvillojnë një propozim për rregullat e përbashkëta të shlyerjes të zbatueshme për të gjitha shkëmbimet e qëllimshme të energjisë, si rezultat i një ose të dyja pikave si në vijim:

- a) procesit të kontrollit të frekuencës sipas nenit 142, të rregullores (BE) 2017/1485;
- b) periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) sipas nenit 136, të rregullores (BE) 2017/1485.

.....

8. Të gjitha TSO-të do të krijojnë një mekanizëm të koordinuar për rregullimet e shlyerjeve ndërmjet tyre.”

4. CCFR-ja kontribuon në objektivin e mosdiskriminimit dhe transparencës në balancimin e tregjeve në pajtim me nenin 3 (1) (a) dhe nenet 3 (2) (a) dhe 3 (2) (b) të EBGL-së, të njëjtat rregulla të shlyerjes do të zbatohen në të gjithë Zonën Sinkronike të Evropës Kontinentale dhe ato do të jenë në dispozicion të publikut.

5. CCFR-ja kontribuon në objektivin e rritjes së efikasitetit të tregjeve Evropiane dhe kombëtare të balancimit, në përputhje me nenin 3 (1) (b) të EBGL-së, duke qenë se programi i kompensimit zëvendësohet me rregullat e përbashkëta të shlyerjes të zbatueshme për të gjithë Zonën Sinkronike të Evropës Kontinentale.

6. CCFR-ja i shërben kërkesës së nenit 3 (2) (h) të EBGL-së duke qenë se kuadri teknik i propozuar bazohet në standardet evropiane të miratuara që tashmë janë në veprim.

7. CCFR-ja u zhvillua duke marrë parasysh konsistencën me rregullat e shlyerjes së shkëmbimeve të paqëllimshme të energjisë brenda Zonës Sinkronike të Evropës Kontinentale në përputhje me nenin 51(1) të EBGL-së.

8. CCFR u zhvillua duke marrë parasysh konsistencën me rregullat e shlyerjes së shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë brenda zonave sinkronike në përputhje me nenin 50 (4) të EBGL-së dhe të shkëmbimeve të paqëllimshme në përputhje me nenin 51 (2) të EBGL-së.

9. Në përfundim, CCFR kontribuon në objektivat e përgjithshme të EBGL-së.

Shkurtime

Lista e shkurtimeve të përdorura në këtë CCU është si në vijim:

- ACE: Gabim i Zonës së Kontrollit;
- ACER: Agjencia për Bashkëpunimin e Rregullatorëve të Energjisë;
- ANES: programet e jashtme të bashkuara të rrjeteve;
- CCFR: rregullat e zakonshme të shlyerjes për Evropën Kontinentale për shkëmbimet e energjisë të synuara si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje);
- CCU: rregullat e përbashkëta të shlyerjes për Evropën Kontinentale për të gjitha shkëmbimet e energjisë të paqëllimshme;
- EBGL: Rregullorja e Komisionit (BE) 2017/2195, e 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike;
- Rregullorja e Energjisë Elektrike: Rregullorja (EC) nr. 714/2009, e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 13 korrik 2009, mbi kushtet për akses në rrjet për shkëmbimet ndërkufitare të energjisë elektrike;
- Zona LFC: zona e kontrollit të frekuencës së ngarkesës;
- Blloku LFC: blloku i kontrollit të frekuencës së ngarkesës;
- SA CE: Zona Sinkronike e Evropës Kontinentale;

- SOGL: Rregullorja (KE) nr. 2017/1485, e datës 2 gusht 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi operimin e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike;
- TSO: Operatori i Sistemit të Transmetimit,

Neni 1

Objekti dhe qëllimi

1. Rregullat e zakonshme të shlyerjes për të gjitha shkëmbimet e paqëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) siç përcaktohet në këtë CCFR është propozimi i përbashkët i të gjithë TSO-ve të SA CE, në përputhje me nenin 50 (3) të EBGL-së.
2. Rregullat e mëposhtme të shlyerjes janë jashtë fushëveprimit të CCFR:
 - a) rregullat e përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë në pajtim me nenin 50 (1) të EBGL-së;
 - b) rregullat e përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë në pajtim me nenin 50 (4) të EBGL-së;
 - c) rregullat e përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e paqëllimshëm të energjisë në përputhje me nenin 51 (1) të EBGL-së;
 - d) rregullat e përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e paqëllimshëm të energjisë në përputhje me nenin 51 (2) të EBGL-së;
3. Qeverisja, ndarja e kostos dhe vendimmarrja do të organizohen sipas kërkesave të EBGL-së, por nuk janë brenda fushëveprimit të kësaj CCFR.

Neni 2

Përkufizime dhe interpretime

1. Për qëllimet e kësaj CCFR-je, termat e përdorur do të kenë përkufizimet që u janë dhënë atyre në nenin 2 të EBGL-së dhe në nenin 3 të SOGL-së.
2. Përveç kësaj, në këtë CCFR do të zbatohen kushtet e mëposhtme:
 - a) CCU-ja i referohet ‘Të gjitha propozimeve të TSO-ve kontinentale evropiane për rregullat e shlyerjeve të përbashkëta për të gjitha shkëmbimet e energjisë të paqëllimshme në përputhje me nenin 51 (1), të Rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike
 - b) ‘Energji e procesit të kontrollit të frekuencës’ nënkupton energjinë që është importuar ose eksportuar nga çdo zonë LFC-je për periudhën e shlyerjes TSO–TSO në përputhje me procesin e kontrollit të frekuencës sipas nenit 142 të SOGL-së. Energjia e procesit të kontrollit të frekuencës është e barabartë me integralin e gabimit të kontrollit të frekuencës sipas nenit 3 të SOGL-së mbi një periudhë shlyerje TSO–TSO dhe korrespondon me shkëmbimet e qëllimshme të energjisë sipas nenit 50 (3) (a) të EBGL-së;
 - c) ‘Energji e periudhës së ndryshimit (rritje/ulje)’ domethënë shkëmbimet e qëllimshme të energjisë sipas nenit 50 (3) (b) të EBGL-së dhe nenit 136 të SOGL-së;
 - d) ‘Periudha e shlyerjes TSO–TSO’ nënkupton, në kontekstin e kësaj CCFR, njësinë e kohës për të cilën llogariten shkëmbimet e paqëllimshme dhe të shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje);
 - e) ‘shkëmbimet e paqëllimshme të energjisë’ janë të barabarta me integralin e gabimit të zonës së kontrollit (ACE) sipas nenit 3 të SOGL-së mbi periudhën e shlyerjes TSO–TSO.
3. Në këtë CCFR, me përjashtim të rastit kur konteksti kërkon të kundërtën:
 - a) çmimet për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë jepen në EUR/mwh;

- b) 'Evropa Kontinentale' dhe 'SA CE' nënkuptojnë Zonën Sinkronike të Evropës Kontinentale.
4. Gjithashtu, me përjashtim të rastit kur konteksti kërkon të kundërtën:
- a) njëjësi tregon shumësin dhe anasjelltas;
- b) tabela e përmbajtjeve dhe titujt vendosen vetëm për lehtësi dhe nuk ndikojnë në interpretimin e kësaj CCFR;
- c) çdo referencë në legjislacion, rregullore, direktivë, urdhër, instrument, kod ose ndonjë akt tjetër do të përfshijë çdo modifikim, zgjatje ose rimiratim të tij në fuqi.
5. Shlyerja sipas nenit 3 (8) dhe 3 (9) të kësaj CCFR duhet të përputhet me konventën e shenjave në tabelën 1:

Tabela 1. Drejtimi i pagesës për shlyerjen e TSO-së sipas CCFR

	Çmimi i shlyerjes TSO-TSO: pozitiv	Çmimi i shlyerjes TSO-TSO: negativ
Vëllimi i shlyerjes së TSO-ve: pozitiv (eksportet e TSO-ve)	Pagesa për TSO-të	Pagesa nga TSO-të
Vëllimi i shlyerjes së TSO-ve: negativ (importet e TSO-ve)	Pagesa nga TSO-të	Pagesa për TSO-të

Neni 3

Projekti i nivelit të lartë për zgjidhjen e përbashkët

- Shlyerja e përbashkët e kryer nga TSO-të e SA CE në pajtim me këtë CCFR do të përbëhet nga funksioni i Llogaritjes së energjisë në kufi, funksioni i shlyerjes së CCFR dhe detyra e faturimit.
 - Njësia ose subjektet e ngarkuara me funksionin të llogaritjes së energjisë në kufi të CCFR do të mbledhin të gjitha të dhënat e kërkuara për të llogaritur vlerat e procesit të kontrollit të frekuencës së energjisë dhe periudhën e ndryshimit (rritje/ulje) për secilën periudhë shlyerje TSO-TSO.
 - Inputet në funksionin e llogaritjes së energjisë në kufi të CCFR do të jenë:
 - Vlera e njoftuar e faktorit-k për zonën LFC të SA CE;
 - Devijimi mesatar i frekuencës për çdo periudhë shlyerje TSO-TSO të SA CE, i cili do të përcaktohet nga TSO-të e caktuar;
 - të gjitha skedulet e jashtëm të netuar dhe agreguar (ANES) brenda SA CE.
 - Rezultati i funksionit të llogaritjes së energjisë në kufi të CCFR do të jetë:
 - shkëmbimet e qëllimshme të energjisë si rezultat i periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) për çdo periudhë shlyerje TSO-TSO brenda SA CE;
 - shkëmbimet e qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës për çdo periudhë shlyerje TSO-TSO brenda SA CE.
 - Njësia ose njësitet të cilave u është besuar funksioni i shlyerjes CCFR do të mbledhë të gjitha të dhënat e kërkuara për të llogaritur një çmim të shkëmbimit të procesit të kontrollit të frekuencës së energjisë dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) për çdo periudhë shlyerje TSO-TSO dhe do të llogarisë rezultatin financiar dhe fluksin financiar për çdo bllok LFC-je ose zonë LFC-je.
 - Inputi i funksionit të shlyerjes CCFR do të jetë:
 - vëllimet e shkëmbimit të energjisë të qëllimshme si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) në përputhje me nenin 7 të CCU;
 - çmimin e tregut për ditën e ardhshme të çdo blloku LFC në SA CE në përputhje me nenin 8
- (2) (a) të kësaj CCFR;
- devijimin mesatar të frekuencës për secilën periudhë të shlyerjes TSO-TSO të SA CE e cila përcaktohet nga një TSO e caktuar;
 - volumet e shkëmbimeve të paqëllimshme në përputhje me nenin 7 të kësaj CCFR.

7. Funkzioni i shlyerjes CCFR do të llogarisë rezultatet vijuese:

a) Çmimin për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës për çdo periudhë shlyerje TSO–TSO;

b) flukset financiare ndërmjet të gjitha blloqeve LFC ose zonave të LFC-së në SA CE si rezultat i shkëmbimit të qëllimshme të energjisë së procesit të kontrollit të frekuencës për çdo periudhë shlyerje TSO–TSO.

8. Të gjitha vëllimet e energjisë së periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) të llogaritura për çdo bllok LFC-je ose zonë LFC-je për çdo periudhë shlyerje TSO–TSO, në përputhje me nenin 7 të kësaj CCFR, do të shlyhen me të njëjtin çmim të llogaritur për atë periudhë shlyerje TSO–TSO, në përputhje me nenin 8 (1) të kësaj CCFR.

9. Të gjitha vëllimet e energjisë të procesit të kontrollit të frekuencës të llogaritura për çdo bllok LFC-je ose zonë LFC-je për çdo periudhë shlyerje TSO–TSO, në përputhje me nenin 7 të kësaj CCFR-je, do të shlyhen me të njëjtin çmim të llogaritur për atë periudhë shlyerje TSO–TSO, në përputhje me nenin 8 (2) të kësaj CCFR.

10. Shlyerja do të realizohet në nivelin e zonave LFC përveç nëse:

a) të gjitha TSO-të e një blloku të vetëm LFC-je bien dakord për shlyerje në nivel të bllokut LFC; ose

b) disa TSO të një blloku të vetëm LFC-je bien dakord për shlyerjen e përbashkët të zonës së tyre LFC.

11. Njësia ose njësitet të cilave u është besuar detyra e faturimit duhet t'i faturojnë TSO-ve SA CE sipas rezultateve të funksionit të zgjidhjes CCFR.

12. Të gjitha TSO-të e SA CE pranojnë flukset financiare dhe janë të detyruar të paguajnë sipas tyre. Flukset financiare duhet të rishikohen në rast se gjendet një gabim në llogaritjet ose në të dhënat e vendosura në llogaritje.

Neni 4

Zbatimi i zgjidhjes së përbashkët

1. Të gjitha TSO-të e SA CE zbatojnë rregullat e përbashkëta të shlyerjes brenda 12 muajve pas miratimit të kësaj CCFR, në përputhje me nenin 5 (5) të EBGL-së.

2. Hapat e mëposhtëm dhe afatet kohore do të përdoren si udhërrëfyes për zbatimin e rregullave të përbashkëta të shlyerjes:

a) adaptimi i të gjithë matësve: të gjithë TSO-të e SA CE kanë ndryshuar pajisjet matëse të tyre dhe janë në gjendje të matin shkëmbimet e energjisë në periudhën e shlyerjes TSO–TSO;

b) emërimi i subjekteve: funksioni i llogaritjes së energjisë në kufi të CCFR, funksioni i zgjidhjes së CCU-së dhe detyrat e faturimit janë emëruar në një ose disa njësi sipas nenit 3 të CCU-së;

c) zbatimi i funksionit të llogaritjes së energjisë në kufi të CCFR: Njësia ose njësitet të cilave u është besuar funksioni i llogaritjes së energjisë në kufi të CCFR. Të gjithë TSO-të e SA CE do të zbatojnë ndërfaqet e tyre me funksionin e llogaritjes së energjisë në kufi të CCFR nëse është e nevojshme;

d) zbatimi i funksionit të shlyerjes së CCFR: Njësia ose njësitet të cilave u është besuar funksioni i shlyerjes së CCFR duhet të zbatojnë funksionin e shlyerjes CCFR. Të gjithë TSO-të e SA CE do të zbatojnë ndërfaqet e tyre me funksionin e shlyerjes të CCFR nëse është e nevojshme;

e) zbatimi i detyrave të faturimit të CCFR: Njësia ose njësitet të cilave u është besuar detyra e faturimit të CCFR-së duhet të zbatojnë detyrat e faturimit të CCFR. Do të konfigurohen të gjitha ndërfaqet e nevojshme;

f) testimi: të gjitha TSO-të e SA CE do të testojnë ndërfaqet në Llogaritjen e energjisë në kufi CCFR, funksionin e shlyerjes CCFR dhe, nëse është e zbatueshme, në detyrat e faturimit CCU;

g) kohë reale: nëse të gjitha testimet në përputhje me nenin 4 (2) (f) të kësaj CCFR do të jenë të suksesshme, shlyerja e përbashkët do të vazhdojë në kohë reale;

h) mekanizmi i rishikimit: pas implementimit të këtyre rregullave të përbashkëta të shlyerjes, një mekanizëm shqyrtimi fillon nga fundi i vitit 2022, në të cilin TSO-të e SA CE do të shqyrtojnë CCFR. Një rishikim do të bëhet të paktën çdo tre vjet pas shqyrtimit të parë të duhur deri në fund të vitit 2022. Në mekanizmin e rishikimit, do të vlerësohet mundësia për evoluimin e çmimeve të balancimit në vend të çmimeve të tregut të ditës së ardhshme. Përveç kësaj, mekanizmi i rishikimit mund të prekë, për shembull, parametrat e rregullave të çmimeve të përshkruara në nenin 8 të kësaj CCFR, por edhe detaje teknike si grumbullimi i të dhënave. Çdo ndryshim në CCFR duhet të dorëzohet nga autoritetet përkatëse rregullatore për miratim.

3. Të gjitha funksionet e shlyerjes në pajtim me nenet 19–22 të EBGL-së do të marrin parasysh se vëllimet e shkëmbimeve të qëllimshme energjisë mund të duhet të dorëzohen në një zgjidhje tjetër kohore nëse ndryshohet periudha e shlyerjes TSO–TSO për energjinë e procesit të kontrollit të frekuencës dhe ndryshimit (rritje/ulje) të energjisë.

Neni 5

Funksionet e shlyerjes së përbashkët

1. Shlyerja e përbashkët në pajtim me këtë CCFR do të përbëhet nga funksioni i llogaritjes së energjisë në kufi i CCFR dhe funksioni i shlyerjes së CCFR.

2. Qëllimi i funksionit të llogaritjes së energjisë në kufi të CCFR do të jetë llogaritja e shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) dhe procesit të kontrollit të frekuencës, për çdo periudhë shlyerje TSO–TSO brenda SA CE, në përputhje me nenin 3 të kësaj CCFR.

3. Qëllimi i funksionit të shlyerjes së CCFR është llogaritja e çmimit të shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës për çdo periudhë të shlyerjes TSO–TSO dhe të flukseve financiare midis të gjitha blloqeve LFC ose zonave LFC në SA CE si rezultat i shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë së procesit të kontrollit të frekuencës, në përputhje me nenin 3 të kësaj CCFR.

Neni 6

Periudha e shlyerjes

1. Periudha e shlyerjes TSO–TSO është caktuar të jetë 15 minuta.

2. Periudha e shlyerjes TSO–TSO të çdo dite fillon menjëherë pas orës 00:00. Periudhat e shlyerjes TSO–TSO do të jenë të njëpasnjëshme dhe jo të mbivendosura.

Neni 7

Përcaktimi i volumit për periudhën e shlyerjes TSO–TSO

1. Vëllimet e shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës sipas nenit 50 (3) (a) të EBGL-së, llogariten nga funksioni i llogaritjes së energjisë në kufi i CCFR, për secilin bllok LFC-je ose zonë LFC-je për çdo periudhë shlyerje TSO–TSO, si produkt i faktorit k të njohur dhe devijimit mesatar të frekuencës për atë periudhë shlyerje TSO–TSO, në përputhje me nenin 3 të kësaj CCFR-je.

2. Vëllimet e shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) sipas nenit 50 (3) (b) të EBGL-së dhe nenit 136 të SOGL-së, llogariten me anë të funksionit të Llogaritjes së energjisë në kufi të CCFR-së për çdo bllok LFC-je ose zonë LFC-je dhe për periudhën e shlyerjes TSO–TSO, në përputhje me nenin 136 të SOGL-së.

3. Vëllimet e shkëmbimeve të paqëllimshme sipas nenit 51 (1) të EBGL-së, llogaritet me anë të funksionit të Llogaritjes së energjisë në kufi CCU, për çdo bllok LFC-je ose zonë LFC-je dhe për periudhën e shlyerjes TSO–TSO, në përputhje me CCU-në.

Neni 8

Rregullat e tarifimit për shkëmbimet TSO–TSO brenda SA CE

1. Çmimi për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë si rezultat i periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) sipas nenit 50 (3) (b) të EBGL-së është zero (0) EUR/mwh.

2. Çmimi për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë në përputhje me nenin 50 (3) (a) të EBGL-së do të llogaritet nga njësia të cilës i është besuar funksioni i shlyerjes CCFR si shumë e elementeve vijuese në EUR/mwh, për periudhën e shlyerjes TSO–TSO:

a) një komponent i çmimit referues i llogaritur për çdo periudhë të caktuar të shlyerjes TSO–TSO si çmim mesatar i ponderuar i tregut të ditës së mëparshme të të gjitha blloqeve LFC brenda SA CE për atë periudhë të shlyerjes TSO–TSO, e matur me vlerën absolute të shumës së shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë në përputhje me nenin 50 (3) (a) të EBGL-së dhe shkëmbimeve të paqëllimshme të energjisë sipas nenit 51 (1) të EBGL-së, të secilit bllok LFC-je;

b) do të zbatohen rregullat e mëposhtme:

i. në rast se ka më shumë se një çmim të tregut të një ditë më parë për bllokun LFC për atë periudhë të shlyerjes TSO–TSO, çmimi mesatar i ponderuar llogaritet nga njësia të cilës i është besuar funksioni i shlyerjes dhe përdoret në 8 (2) (a) për bllokun përkatës LFC. Çmimi mesatar i ponderuar i një blloku LFC llogaritet duke ponderuar çmimet e tregut të ditës së mëparshme të zonave LFC në atë bllok LFC-je me faktorin përkatës k të njoftuar të secilës zonë LFC-je. Nëse nuk ka çmim të tregut për një ditë më parë në një zonë LFC-je brenda bllokut LFC, kjo zonë LFC-je nuk konsiderohet për llogaritjen e çmimit mesatar të ponderuar të bllokut LFC;

ii. në rast se ka më shumë se një çmim të tregut të një dite më parë në një zonë LFC-je për atë periudhë të shlyerjes TSO–TSO, TSO-të që vepron në zonën LFC mund të vendosë se cilin çmim ose çmime do të përdorë për përcaktimin e çmimit të tregut të ditës së mëparshme të zonës LFC;

iii. në rast se nuk ka një çmim të tregut të ditës së mëparshme në një bllok LFC-je për atë periudhë të caktuar të shlyerjes TSO–TSO, çmimi i shlyerjes së disbalancave për atë bllok LFC-je për atë periudhë të caktuar të shlyerjes TSO–TSO përdoret në nenin 8 (2) (a) në vend të një çmimi të tregut për një ditë më parë. Në rastin e çmimeve të dyfishta, llogaritet një çmim mesatar;

b) një komponent i varur nga frekuenca, i zbatueshëm vetëm nëse vlera absolute e devijimit mesatar të frekuencës mbi periudhën e shlyerjes TSO–TSO tejkalon vlerën absolute të vlerës minimale të pragut (20 mHz). Komponenti i varur nga frekuenca llogaritet si funksion i devijimit mesatar të frekuencës për secilën periudhë të shlyerjes TSO–TSO, duke përdorur një gradient ndërmjet kufirit minimal dhe pragut maksimal (dy (2) EUR/mwh/mHz). Do të zbatohen rregullat e mëposhtme:

i. vlera absolute e vlerës minimale të pragut është 20 mHz;

ii. vlera absolute e vlerës maksimale të pragut është 100 mHz;

iii. gradienti është dy (2) EUR/mwh /mHz;

iv. në rast të një devijimi mesatar pozitiv të frekuencës që tejkalon vlerën minimale të pragut në drejtim pozitiv (+20 mHz), por që nuk tejkalon vlerën maksimale të pragut në drejtim pozitiv (+100

mHz), ky funksion zbatohet për devijimin mesatar të frekuencës të zvogëluar me vlerën absolute të vlerës minimale të pragut (20 mHz);

v. në rast të një devijimi mesatar negativ të frekuencës që tejkalon vlerën minimale të pragut në drejtim negativ (-20 mHz), por që nuk tejkalon vlerën maksimale të pragut në drejtim negativ (- 100 mHz), ky funksion aplikohet në devijimin e frekuencës të rritur me vlerën absolute të vlerës minimale të pragut (20 mHz);

vi. në rastin e një devijimi mesatar pozitiv të frekuencës që tejkalon pragu maksimal në drejtim pozitiv (+100 mHz), komponenti i varur nga frekuenca vendoset si komponent i varur nga frekuenca e llogaritur në një devijim të frekuencës së vlerës maksimale të pragut në drejtim pozitiv (+100 mHz);

vii. në rastin e një devijimi negativ të frekuencës që tejkalon pragu maksimal në drejtim negativ (-100 mHz), komponenti i varur nga frekuenca përcaktohet si komponent i varur nga frekuenca e llogaritur në një devijim të frekuencës së vlerës së pragut maksimal në drejtim negativ (-100 mHz);

viii. në rastin e një sistemi HVDC që lidh dy TSO-të SA CE, komponenti i varur nga frekuenca mund të mos jetë i zbatueshëm.

3. Në rast se një ndarje të rrjetit me më shumë se një bllok LFC-je shkëputet, komponenti i varur nga frekuenca përcaktohet për çdo periudhë shlyerje TSO-TSO gjatë asaj ndarje në zero (0) EUR/mwh/mHz për periudhën e shlyerjes TSO-TSO.

Neni 9

Botimi dhe zbatimi i CCFR

1. Të gjithë TSO-të e SA CE do të publikojnë CCFR-në pa vonesa të panevojshme pasi të gjitha autoritetet rregullatore relevante të SA CE të kenë miratuar CCFR e propozuar ose është marrë një vendim nga ACER-i, në përputhje me nenet 5 (7), 6 (1) dhe 6 (2) të EBGL-së.

2. Të gjitha TSO-të e SA CE duhet të zbatojnë CCFR-në në përputhje me nenin 4 të kësaj CCFR-në.

Neni 10

Gjuha

Gjuha e referencës për këtë propozim do të jetë gjuha angleze. Për shmangien e dyshimit, kur TSO-të duhet të përkthejnë këtë propozim në gjuhën e tyre kombëtare, në rast të mospërputhjeve midis versionit anglisht të botuar nga TSO-të, në përputhje me nenin 7 të EBGL-së, dhe çdo versioni në një gjuhë tjetër, TSO-të, në përputhje me legjislacionin kombëtar, do t'u sigurojnë autoriteteve përkatëse kombëtare rregullatore një përkthim të përditësuar të propozimit.

Të gjitha propozimet e TSO-ve kontinentale evropiane për rregullat e shlyerjeve të përbashkëta, për të gjitha shkëmbimet e energjisë të paqëllimshme, në përputhje me nenin 51 (1), të Rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike

9 maj 2019

Përmbajtja

Parathënie

Shkurtime

Neni 1: Objekti dhe qëllimi

Neni 2: Përkufizime dhe interpretime

Neni 3: Projekti i nivelit të lartë për zgjidhjen e përbashkët

Neni 4: Zbatimi i zgjidhjes së përbashkët

Neni 5: Funksionet e shlyerjes së përbashkët

Neni 6: Periudha e shlyerjes

Neni 7: Përcaktimi i volumit për periudhën e shlyerjes TSO–TSO

Neni 8: Rregullat e tarifimit për shkëmbimet TSO–TSO brenda SA CE

Neni 9: Botimi dhe zbatimi i CCU

Neni 10: Gjuha

Të gjitha TSO-të e Evropës Kontinentale, marrin në konsideratë sa më poshtë vijon:

Parathënie

1. Ky dokument është një propozim i përbashkët i zhvilluar nga të gjithë Operatorët e Sistemit të Transmisionit në Zonën Sinkronike të Evropës Kontinentale (në vijim referuar si “TSO-të e CE-së”) në lidhje me zhvillimin e rregullave të përbashkëta të shlyerjes për të gjitha shkëmbimet e energjisë të paqëllimshme (në tekstin e mëposhtëm “shkëmbime të paqëllimshme”) në përputhje me nenin 51 (1) të rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike (në tekstin e mëposhtëm “EBGL”). Ky propozim më poshtë quhet “CCU”, i cili nënkupton ‘rregullat e përbashkëta të shlyerjes për Evropën Kontinentale për të gjitha shkëmbimet e paqëllimshme të energjisë’

2. Kjo CCU merr parasysh parimet dhe qëllimet e përgjithshme të përcaktuara në EBGL, si dhe Rregulloren (EC) nr. 714/2009 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, të datës 13 korrik 2009, mbi kushtet e aksesit në rrjet për shkëmbimet ndër-kufitare të energjisë elektrike (më poshtë “Rregullorja për Energjinë Elektrike”), si dhe Rregullorja (KE) nr. 2017/1485, e datës 2 gusht 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi operimin e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike (më poshtë referuar si “SOGI”). Qëllimi i EBGL-së është integrimi i tregjeve të balancimit të energjisë. Integrimi i tregjeve të balancimit të energjisë duhet të lehtësohet me krijimin e platformave të përbashkëta evropiane për operimin e procesit të netimit të disbalancave dhe mundësimin e shkëmbimit të energjisë balancuese nga rezervat e restaurimit të frekuencave dhe rezervat zëvendësuese. Bashkëpunimi midis TSO-ve duhet të kufizohet rreptësisht në atë që është e nevojshme për projektimin, zbatimin dhe funksionimin efikas dhe të sigurt të këtyre platformave Evropiane.

3. Nenet 51 (1), 51 (3) dhe 51 (4) përcakton afatin për dorëzimin e CCU-së tek autoritetet përkatëse rregullatore dhe disa kërkesa specifike për përmbajtjen e tyre:

“1. Deri në tetëmbëdhjetë muaj pas hyrjes në fuqi të kësaj Rregulloreje, të gjithë TSO-të e një zone sinkron do të zhvillojnë një propozim për rregullat e përbashkëta të shlyerjes të zbatueshme për të gjitha shkëmbimet e energjisë e paqëllimshme. Propozimi duhet të përfshijë kërkesat e mëposhtme:

a) çmimi për shkëmbimet e paqëllimshme të energjisë të tërhequr nga zona sinkron do të pasqyrojë çmimet për energjinë balancuese të aktivizuar lart për procesin e restaurimit të frekuencave ose procesin e zëvendësimit të rezervës për këtë zonë sinkron;

b) çmimi për shkëmbimet e paqëllimshme të energjisë të injektuara në zonën sinkron do të pasqyrojë çmimet për energjinë balancuese të aktivizuar në rënie për procesin e restaurimit të frekuencës ose procesin e zëvendësimit të rezervës për këtë zonë sinkron;

2. Propozimet e rregullave të përbashkëta të shlyerjes së shkëmbimeve të paqëllimshme të energjisë ndërmjet TSO-ve do të sigurojnë shpërndarje të drejtë dhe të barabartë të kostove dhe përfitimeve ndërmjet tyre.

3. Të gjitha TSO-të do të krijojnë një mekanizëm të koordinuar për rregullimet e shlyerjeve ndërmjet tyre.”.

4. CCU-ja kontribuon në objektivin e mosdiskriminimit dhe transparencës në balancimin e tregjeve në pajtim me nenin 3 (1) (a) dhe nenet 3 (2) (a) dhe 3 (2) (b) të EBGL-së, të njëjtat rregulla të shlyerjes do të zbatohen në të gjithë Zonën Sinkronike të Evropës Kontinentale dhe ato do të jenë në dispozicion të publikut.

5. CCU-ja kontribuon në objektivin e rritjes së efikasitetit të tregjeve Evropiane dhe kombëtare të balancimit, në përputhje me nenin 3 (1) (b) të EBGL-së, duke qenë se programi i kompensimit zëvendësohet me rregullat e përbashkëta të shlyerjes të zbatueshme për të gjithë Zonën Sinkronike të Evropës Kontinentale.

6. CCU-ja i shërben kërkesës së nenit 3 (2) (h) të EBGL-së duke qenë se kuadri teknik i propozuar bazohet në standardet evropiane të miratuara që tashmë janë në veprim.

7. CCU-ja u zhvillua duke marrë parasysh konsistencën me rregullat e shlyerjes së shkëmbimeve të energjisë të synuara si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencave dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) brenda Zonës Sinkronike të Evropës Kontinentale në përputhje me nenin 50 (3) të EBGL-së.

8. CCU-ja u zhvillua duke marrë parasysh konsistencën me rregullat e shlyerjes së shkëmbimeve të synuara midis zonave sinkronike në përputhje me nenin 50 (4) të EBGL-së dhe shkëmbimet e paqëllimshme në përputhje me nenin 51 (2) të EBGL-së.

9. Në përfundim, CCU-ja kontribuon në objektivat e përgjithshme të EBGL-së.

Shkurtime

Lista e shkurtimeve të përdorura në këtë CCU është si në vijim:

- ACE: Gabim i zonës së kontrollit;
- ACER: Agjencia për Bashkëpunimin e Rregullatorëve të Energjisë;
- ANES: programet e jashtme të bashkuara të rrjeteve;
- CCFR: rregullat e zakonshme të shlyerjes për Evropën Kontinentale, për shkëmbimet e energjisë të synuara si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje);
- CCU: rregullat e përbashkëta të shlyerjes për Evropën Kontinentale për të gjitha shkëmbimet e energjisë të paqëllimshme;
- EBGL: Rregullorja e Komisionit (BE) 2017/2195, e 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike;
- Rregullorja e energjisë elektrike: rregullorja (EC) nr. 714/2009, e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 13 korrik 2009, mbi kushtet për akses në rrjet për shkëmbimet ndërkufitare të energjisë elektrike;
- Zona LFC: zona e kontrollit të frekuencës së ngarkesës;
- Blloku LFC: blloku i kontrollit të frekuencës së ngarkesës;
- SA CE: zona sinkronike e Evropës Kontinentale;
- SOGL: Rregullorja (KE) nr. 2017/1485, e datës 2 gusht 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi operimin e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike;
- TSO: Operatori i Sistemit të Transmetimit.

Objekti dhe qëllimi

1. Rregullat e zakonshme të shlyerjes për të gjitha shkëmbimet e paqëllimshme të energjisë, siç përcaktohen në këtë CCU, janë propozim i përbashkët i të gjithë TSO-ve të SA CE-së, në përputhje me nenin 51 (1) të EBGL-së.

2. Rregullat e mëposhtme të shlyerjes janë jashtë fushëveprimit të CCU-së:

a) rregullat e përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimet e energjisë së qëllimshme, në pajtim me nenin 50 (1) të EBGL-së;

b) rregullat e përbashkëta të shlyerjes për të gjitha shkëmbimet e qëllimshme të energjisë, në pajtim me nenin 50 (3) të EBGL-së;

c) rregullat e përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimet e qëllimshme të energjisë, në përputhje me nenin 50 (4) të EBGL-së;

d) rregullat e përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e paqëllimshëm të energjisë, në përputhje me nenin 51 (2) të EBGL-së.

3. Qeverisja, ndarja e kostos dhe vendimarrja do të organizohen sipas kërkesave të EBGL-së, por nuk janë brenda fushëveprimit të kësaj CCU-je.

Neni 2

Përkufizime dhe interpretime

1. Për qëllimet e kësaj CCU-je, termat e përdorur do të kenë përkufizimet që u janë dhënë atyre në nenin 2 të EBGL-së dhe në nenin 3 të SOGL-së.

2. Përveç kësaj, në këtë CCU do të zbatohen kushtet e mëposhtme:

a) “Të dhënat e llogaritjes së energjisë në kufi” janë rezultat i një marrëveshjeje ndërmjet dy TSO-ve, në lidhje me energjinë fizike të shkëmbyer mbi një linjë fizike ose që konsiderohet nëpërmjet një linje lidhëse virtuale dhe rrjedh nga të dhënat e matura të vlerësuara;

b) “CCFR” i referohet “Të gjitha propozimeve të TSO-ve kontinentale evropiane për rregullat e shlyerjeve të përbashkëta, për të gjitha shkëmbimet e energjisë së paqëllimshme si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencave dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje), në përputhje me nenin 50 (3), të rregullores së Komisionit (BE) 2017/2195, të 23 nëntorit 2017, për krijimin e një udhëzuesi mbi balancimin e energjisë elektrike”;

c) “Periudha e shlyerjes TSO–TSO” do të thotë, në kontekstin e kësaj CCU-je, njësia kohore për të cilën llogaritet shkëmbimi i paqëllimshëm i energjisë dhe shkëmbimet e energjisë, të synuara si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje);

d) “Shkëmbimet e paqëllimshme të energjisë” janë të barabarta me integralin e gabimit të zonës së kontrollit (ACE), sipas nenit 3 të SOGL-së mbi një periudhë shlyerjeje TSO–TSO.

3. Në këtë CCU, përveç nëse konteksti kërkon ndryshe:

a) çmimet për shkëmbimet e energjisë së paqëllimshme tregohen në EUR/mwh;

b) “Evropa kontinentale” dhe “SA CE” nënkuptojnë Zonën Sinkronike të Evropës Kontinentale.

4. Përveç kësaj, nëse konteksti e kërkon ndryshe:

a) njëjësi tregon shumësin dhe anasjelltas;

b) tabela e përmbajtjeve dhe titujt vendosen vetëm për lehtësi dhe nuk ndikojnë në interpretimin e kësaj CCU-je;

c) çdo referencë në legjislacion, rregullore, direktivë, urdhër, instrument, kod ose ndonjë akt tjetër do të përfshijë çdo modifikim, zgjatje ose rimiratim të tij në fuqi.

5. Shlyerja sipas nenit 3 (9), të kësaj CCU-je, duhet të ndjekë konventën e shenjave në tabelën 1.

Tabela 1. Drejtimi i pagesës për shlyerjen e TSO-së sipas CCU-së

	Çmimi i shlyerjes TSO–TSO: pozitiv	Çmimi i shlyerjes TSO–TSO: negativ
Vëllimi i shlyerjes së TSO-së: pozitiv (eksportet e TSO-së)	Pagesa për TSO-të	Pagesa nga TSO-të
Vëllimi i shlyerjes së TSO-së: negativ (importet e TSO-së)	Pagesa nga TSO-të	Pagesa për TSO-të

Neni 3

Projekti i nivelit të lartë për zgjidhjen e përbashkët

1. Shlyerja e përbashkët e kryer nga TSO-të e SA CE në pajtim me këtë CCU do të përbëhet nga funksioni i logaritjes së energjisë në kufi, funksioni i shlyerjes së CCU-së dhe detyra e faturimit.

2. Njësia ose subjektet e ngarkuara me funksionin e llogaritjes së energjisë në kufi të CCU-së do të mbledhin të gjitha të dhënat e kërkuara për të llogaritur vlerat e shkëmbimeve të paqëllimshme për secilën periudhë shlyerjeje TSO–TSO.

3. Inputet në funksionin e llogaritjes së energjisë në kufi të CCU-së do të jenë:

a) të dhënat e llogaritjes së energjisë në kufi për periudhën e shlyerjes TSO–TSO dhe për zonën e LFC të SA CE, duke përfshirë shkëmbimin e energjisë së llogaritur nëpërmjet një linje lineare virtuale;

b) të gjitha skedulet e jashtme neto të mbledhura (ANES) brenda SA CE;

c) vëllimet e shkëmbimeve të energjisë të synuara si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencave dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje) sipas nenit 50 (3) të EBGL-së.

4. Output i funksionit të llogaritjes së energjisë në kufi të CCU-së do të jetë vëllimi i shkëmbimeve të energjisë së paqëllimshme për secilën periudhë të shlyerjes TSO–TSO brenda SA CE.

5. Njësia ose njësitet të cilave u është besuar funksioni i shlyerjes së CCU-së do të mbledhë të gjitha të dhënat e kërkuara për të llogaritur një çmim të shkëmbimit të energjisë së paqëllimshme për secilën periudhë të shlyerjes së TSO–TSO dhe do të llogarisë rezultatin financiar dhe flukset financiare për çdo bllok LFC-je ose zonë LFC-je.

6. Inputi në funksionin e shlyerjes së CCU-së do të jetë:

a) vëllimet e shkëmbimit të energjisë së qëllimshme si rezultat i procesit të kontrollit të frekuencës dhe periudhës së ndryshimit (rritje/ulje), në përputhje me nenin 7 të CCFR dhe shkëmbimin e energjisë së paqëllimshme në përputhje me nenin 7 të kësaj CCU-së;

b) çmimin e tregut për ditën e ardhshme të secilës zonë LFC-je në SA CE, në përputhje me nenin 8 (1) (a) të kësaj CCU-je;

c) devijimin mesatar të frekuencës për secilën periudhë të shlyerjes TSO–TSO të SA CE-së e cila përcaktohet nga një TSO e caktuar;

7. Funksioni i shlyerjes së CCU-së do të ketë rezultatet vijuese:

a) çmimi për shkëmbimet e energjisë së paqëllimshme për secilën periudhë të shlyerjes TSO–TSO;

b) flukset financiare ndërmjet të gjitha blloqeve LFC ose zonave të LFC-së në SA CE si rezultat i shkëmbimit të energjisë së paqëllimshme për secilën periudhë të shlyerjes TSO–TSO.

8. Të gjitha vëllimet e shkëmbimeve të energjisë së paqëllimshme të llogaritura për secilën bllok LFC-je ose zonë LFC-je për secilën periudhë të shlyerjes TSO–TSO, në përputhje me nenin 7 të kësaj CCU-je, do të shlyhen me të njëjtin çmim të llogaritur për atë periudhë të shlyerjes TSO–TSO në përputhje me nenet 8 (1) dhe 8 (2) të kësaj CCU-je.

9. Shlyerja do të realizohet në nivelin e zonave LFC, përveç nëse:

a) të gjithë TSO-të e një blloku të vetëm LFC-je bien dakord për një shlyerje të përbashkët të zonave të tyre LFC; ose

b) disa TSO të një blloku të vetëm LFC-je bien dakord për një shlyerje të përbashkët të zonave të tyre LFC.

10. Njësia ose njësitë të cilave u është besuar detyra e faturimit duhet t'i faturojnë TSO-ve të SA CE-së, sipas rezultateve të funksionit të zgjidhjes së CCU-së.

11. Të gjitha TSO-të e SA CE pranojnë flukset financiare dhe janë të detyruar të paguajnë sipas tyre. Flukset financiare duhet të rishikohen në rast se gjendet një gabim në llogaritjet ose në të dhënat e vendosura në llogaritje.

Neni 4

Zbatimi i zgjidhjes së përbashkët

1. Të gjitha TSO-të e SA CE zbatojnë rregullat e përbashkëta të shlyerjes, brenda 12 muajve pas miratimit të kësaj CCU-je, në përputhje me nenin 5 (5) të EBGL-së.

2. Hapat e mëposhtëm dhe afatet kohore do të përdoren si udhërrëfyes për zbatimin e rregullave të përbashkëta të shlyerjes:

a) adaptimi i të gjithë matësve: të gjithë TSO-të e SA CE kanë ndryshuar pajisjet matëse të tyre dhe janë në gjendje të matin shkëmbimet e energjisë në periudhën e shlyerjes TSO-TSO;

b) emërimi i subjekteve: funksioni i llogaritjes së energjisë në kufi të CCU-së, funksioni i zgjidhjes së CCU-së dhe detyrat e faturimit janë emëruar në një ose disa njësi, sipas nenit 3 të kësaj CCU-je;

c) zbatimi i funksionit të llogaritjes së energjisë në kufi të CCU-së: njësia ose njësitë të cilave u është besuar funksioni i llogaritjes së energjisë në kufi të CCU-së duhet të zbatojnë funksionin e llogaritjes së energjisë në kufi të CCU-së. Të gjithë TSO-të e SA CE do të zbatojnë lidhjet e tyre me funksionin e llogaritjes së energjisë në kufi të CCU-së nëse është e nevojshme;

d) zbatimi i funksionit të shlyerjes së CCU-së: njësia ose njësitë të cilave u është besuar funksioni i shlyerjes së CCU-së duhet të zbatojnë funksionin e shlyerjes së CCU-së. Të gjithë TSO-të e SA CE duhet të zbatojnë lidhjet e tyre me funksionin e shlyerjes së CCU-së nëse është e nevojshme;

e) zbatimi i detyrave të faturimit të CCU-së: njësia ose njësitë të cilave u është besuar detyra e faturimit të CCU-së duhet të zbatojnë detyrat e faturimit të CCU-së. Të gjitha lidhjet e nevojshme duhet të jenë të konfiguruar;

f) testimi: të gjithë TSO-të e SA CE do të testojnë ndërlidhjet me llogaritjen e energjisë në kufi të CCU-së, funksionin e shlyerjes së CCU-së dhe nëse është e zbatueshme, detyrën e faturimit të CCU-së;

g) kohë reale: nëse të gjitha testimet në përputhje me nenin 4 (2) (f), të kësaj CCU-je, do të jenë të suksesshme, shlyerja e përbashkët do të vazhdojë në kohë reale;

h) mekanizmi i rishikimit: pas implementimit të këtyre rregullave të përbashkëta të shlyerjes, një mekanizëm shqyrtimi fillon nga fundi i vitit 2022, në të cilin TSO-të e SA CE do të shqyrtojnë CCU-në. Një rishikim do të bëhet të paktën çdo tre vjet pas shqyrtimit të parë të duhur deri në fund të vitit 2022. Në mekanizmin e rishikimit, mundësia për evoluimin e çmimeve të balancimit në vend të çmimeve të tregut të ditës së ardhshme do të vlerësohet. Përveç kësaj, mekanizmi i rishikimit mund të prekë, për shembull, parametrat e rregullave të çmimeve të përshkruara në nenin 8, të kësaj CCU-je, por edhe detaje teknike si grumbullimi i të dhënave. Çdo ndryshim në CCU duhet të dorëzohet nga autoritetet përkatëse rregullatore për miratim.

3. Të gjitha funksionet e shlyerjes, në pajtim me nenet 19–22 të EBGL-së, do të marrin parasysh se vëllimet e shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë mund të duhet të dorëzohen në një zgjidhje tjetër kohore nëse ndryshohet periudha e shlyerjes TSO-TSO për shkëmbimet e energjisë së paqëllimshme.

Neni 5
Funksionet e shlyerjes së përbashkët

1. Shlyerja e përbashkët në pajtim me këtë CCU do të përbëhet nga funksioni i llogaritjes së energjisë në kufi të CCU-së dhe funksioni i shlyerjes së CCU-së.

2. Qëllimi i funksionit të llogaritjes së energjisë në kufi të CCU-së është llogaritja e shkëmbimeve të energjisë së paqëllimshme, për çdo periudhë të shlyerjes TSO–TSO brenda SA CE, në përputhje me nenin 3 të kësaj CCU-je.

3. Qëllimi i funksionit të shlyerjes së CCU-së është llogaritja e çmimit për shkëmbimin e paqëllimshëm të energjisë, për secilën periudhë të shlyerjes TSO–TSO, dhe të flukseve financiare midis të gjitha blloqeve LFC ose zonave LFC në SA CE si rezultat i shmangies së shkëmbimeve të paqëllimshme të energjisë për çdo periudhë shlyerje të TSO–TSO, në përputhje me nenin 3 të kësaj CCU-je.

Neni 6
Periudha e shlyerjes

1. Periudha e shlyerjes TSO–TSO është caktuar të jetë 15 minuta.

2. Periudha e shlyerjes TSO–TSO të çdo dite fillon menjëherë pas orës 00:00. Periudhat e shlyerjes TSO–TSO do të jenë të njëpasnjëshme dhe jo të mbivendosura.

Neni 7
Përcaktimi i volumit për periudhën e shlyerjes TSO–TSO

1). Vëllimet e shkëmbimeve të energjisë, të parashikuara në përputhje me nenet 50 (1) dhe 50 (3), të EBGL-së janë përcaktuar si më poshtë:

a) vëllimi i shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të zëvendësimit të rezervës sipas nenit 50 (1) (a) të EBGL-së është i përfshirë në oraret e jashtme neto të mbledhura;

b) vëllimi i shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të restaurimit të frekuencave me aktivizimin manual, sipas nenit 50 (1) (b) të EBGL-së, është i barabartë me vëllimin e raportuar në oraret e jashtme neto të mbledhura dhe/ose të dhënat e llogaritjes së energjisë në kufi nga TSO-të e zonave LFC;

c) vëllimi i shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të restaurimit të frekuencave me aktivizim automatik, sipas nenit 50 (1) (c) të EBGL-së, është i barabartë me vëllimin e raportuar në të dhënat e llogaritjes së energjisë në kufi nga TSO-të e zonave LFC;

d) vëllimi i shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të netimit të disbalancave, sipas nenit 50 (1) (d) të EBGL-së, është i barabartë me vëllimin e raportuar në të dhënat e llogaritjes së energjisë në kufi nga TSO-të e zonave LFC;

e) vëllimi i shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i procesit të mbajtjes së frekuencës, sipas nenit 50 (3) (a) të EBGL-së, është llogaritur nga funksioni i llogaritjes së energjisë në kufi CCFR për secilin bllok LFC-je ose zonë LFC-je, për periudhën e shlyerjes TSO–TSO si produkti i faktorit k të njoftuar dhe devijimit të frekuencës mesatare për atë periudhë të shlyerjes TSO–TSO, në përputhje me CCFR-në;

f) vëllimi i shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i periudhës së ndryshimit (rritje/ulje), sipas nenit 50 (3) (b) të EBGL-së dhe nenit 136 të SOGL-së, është llogaritur nga funksioni i llogaritjes së energjisë në kufi të CCFR, për secilin bllok LFC-je ose zonë LFC-je dhe për periudhën e shlyerjes TSO–TSO, në pajtim me CCFR-në;

g) vëllimi i shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë si rezultat i marrëveshjeve dypalëshe ose shumëpalëshe nëpërmjet vijave virtuale, të cilat nuk mbulohen nga pikat e mëparshme, është i barabartë me volumin e raportuar në të dhënat e llogaritjes së energjisë në kufi nga TSO-të e zonave përkatëse LFC.

2. Vëllimi i shkëmbimeve të paqëllimshme të energjisë sipas nenit 51 (1) të EBGL-së, është llogaritur, për çdo bllok LFC-je ose zonë LFC-je për periudhën e shlyerjes TSO-TSO, si diferencë midis shkëmbimeve të energjisë sipas të dhënave të llogaritjes së energjisë në kufi dhe shumës së ANES-it dhe të gjitha shkëmbimeve të energjisë, të synuara si rezultat i nenet 50 (1) dhe 50 (3) të LBGL-së dhe nenit 7 (1) të kësaj CCU-je.

Neni 8

Rregullat e tarifimit për shkëmbimet TSO-TSO brenda SA CE

1. Çmimi për shkëmbimin e energjisë së paqëllimshme, në përputhje me nenin 51 (1) të EBGL-së do të llogaritet nga njësia ekonomike e ngarkuar me funksionin e shlyerjes së CCU-së si shuma e komponentëve të mëposhtëm në EUR/mwh për periudhën e shlyerjes TSO-TSO:

a) një komponent i çmimit referues i llogaritur për çdo periudhë të caktuar të shlyerjes TSO-TSO si çmim mesatar i ponderuar i tregut të ditës së mëparshme të të gjitha blloqeve LFC brenda SA CE për atë periudhë të shlyerjes TSO-TSO, e matur me vlerën absolute të shumës së shkëmbimeve të qëllimshme të energjisë në përputhje me nenin 50 (3) (a) të EBGL-së dhe shkëmbimeve të paqëllimshme të energjisë sipas nenit 51 (1) të EBGL-së, të secilit bllok LFC-je;

Do të zbatohen rregullat e mëposhtme:

i. në rast se ka më shumë se një çmim të tregut të një ditë më parë për bllokun LFC për atë periudhë të shlyerjes TSO-TSO, një çmim mesatar i ponderuar llogaritet nga njësia e cilës i është besuar funksioni i shlyerjes dhe përdoret në 8 (1) (a) për bllokun përkatës LFC. Çmimi mesatar i ponderuar i një blloku LFC llogaritet duke ponderuar çmimet e tregut të ditës së mëparshme të zonave LFC, në atë bllok LFC-je, me faktorin përkatës k të njoftuar të secilës zonë LFC-je. Nëse nuk ka çmim të tregut për një ditë më parë në një zonë LFC-je, brenda bllokut LFC, kjo zonë LFC-je nuk konsiderohet për llogaritjen e çmimit mesatar të ponderuar të bllokut LFC;

ii. në rast se ka më shumë se një çmim të tregut të një dite më parë në një zonë LFC-je, për atë periudhë të shlyerjes TSO-TSO, TSO-ja që vepron në zonën LFC mund të vendosë se cilin çmim ose çmime do të përdorë për përcaktimin e çmimit të tregut të ditës së mëparshme të zonës LFC;

iii. në rast se nuk ka një çmim të tregut të ditës së mëparshme në një bllok LFC-je për atë periudhë të caktuar të shlyerjes TSO-TSO, çmimi i shlyerjes së disbalancave, për atë bllok LFC-je, për atë periudhë të caktuar të shlyerjes TSO-TSO, përdoret në nenin 8 (1) (a), në vend të një çmimi të tregut për një ditë më parë. Në rastin e çmimeve të dyfishta, llogaritet një çmim mesatar;

b) Një komponent i varur nga frekuenca, i zbatueshëm vetëm nëse vlera absolute e devijimit mesatar të frekuencës mbi periudhën e shlyerjes TSO-TSO tejkalon vlerën absolute të vlerës minimale të pragut (20 mHz). Komponenti i varur nga frekuenca llogaritet si funksion i devijimit mesatar të frekuencës për secilën periudhë të shlyerjes TSO-TSO, duke përdorur një pjerrësi ndërmjet kufirit minimal dhe pragut maksimal (dy (2) EUR/mwh/mHz). Do të zbatohen rregullat e mëposhtme:

i. vlera absolute e vlerës minimale të pragut është 20 mHz;

ii. vlera absolute e vlerës maksimale të pragut është 100 mHz;

iii. pjerrësia është dy (2) EUR/mwh/mHz;

iv. në rast të një devijimi mesatar pozitiv të frekuencës që tejkalon vlerën minimale të pragut në drejtim pozitiv (+20 mHz), por që nuk tejkalon vlerën maksimale të pragut në drejtim pozitiv (+100

mHz), ky funksion zbatohet për devijimin mesatar të frekuencës së zvogëluar me vlerën absolute të vlerës minimale të pragut (20 mHz);

v. në rast të një devijimi mesatar negativ të frekuencës që tejkalon vlerën minimale të pragut në drejtim negativ (-20 mHz), por që nuk tejkalon vlerën maksimale të pragut në drejtim negativ (-100 mHz), ky funksion aplikohet në devijimin e frekuencës së rritur me vlerën absolute të vlerës minimale të pragut (20 mHz);

vi. në rastin e një devijimi mesatar pozitiv të frekuencës që tejkalon prahun maksimal në drejtim pozitiv (+100 mHz), komponenti i varur nga frekuenca vendoset si komponent i varur nga frekuenca e llogaritur në një devijim të frekuencës së vlerës maksimale të pragut në drejtim pozitiv (+100 mHz);

vii. në rastin e një devijimi negativ të frekuencës që tejkalon prahun maksimal në drejtim negativ (-100 mHz), komponenti i varur nga frekuenca përcaktohet si komponent i varur nga frekuenca e llogaritur në një devijim të frekuencës së vlerës së pragut maksimal në drejtim negativ (-100 mHz);

viii. në rastin e një sistemi HVDC që lidh dy TSO-të SA CE, komponenti i varur nga frekuenca mund të mos jetë i zbatueshëm.

2. Sipas nenit 51 (1) (a) të EBGL-së, çmimi për shkëmbimin e energjisë të paqëllimshme duhet të pasqyrojë çmimin për energjinë balancuese. Sipas nenit 8 (1) (a) të kësaj CCU-je, çmimet e tregut të njëpasnjëshme, të cilat pasqyrojnë çmimet e balancimit, përdoren si një përbërës për të përcaktuar çmimin për shkëmbimet e energjisë të paqëllimshme. Të gjithë TSO-të e SA CE mund t'u propozojnë autoriteteve përkatëse rregullatore që të përdorin çmimet e balancimit në vend të çmimeve të tregut të ditës së mëparshme në përputhje me mekanizmin e rishikimit në përputhje me nenin 4 (2) (h) të kësaj CCU-je.

3. Në rast të ndarjes së rrjetit me më shumë se një bllok LFC-je të shkëputur, komponenti i varur nga frekuenca vendoset për secilën periudhë të shlyerjes TSO-TSO gjatë asaj ndarje të rrjetit në zero (0) EUR/mwh/mHz për periudhë shlyerje TSO-TSO.

Neni 9

Botimi dhe zbatimi i CCU-së

1. Të gjithë TSO-të e SA CE do të publikojnë CCU-në pa vonesa të panevojshme pasi të gjitha autoritetet rregullatore relevante të SA CE të kenë miratuar CCU-në e propozuar ose është marrë një vendim nga ACER-i, në përputhje me nenet 5 (7), 6 (1) dhe 6 (2) të EBGL-së.

2. Të gjitha TSO-të e SA CE duhet të zbatojnë CCU-në në përputhje me nenin 4 të kësaj CCU-je.

Neni 10

Gjuha

Gjuha e referencës për këtë propozim do të jetë gjuha angleze. Për shmangien e dyshimit, kur TSO-të duhet të përkthejnë këtë propozim në gjuhën e tyre kombëtare, në rast të mospërputhjeve midis versionit anglisht të botuar nga TSO-të, në përputhje me nenin 7 të EBGL-së dhe çdo versioni në një gjuhë tjetër, TSO-të, në përputhje me legjislacionin kombëtar, do t'u sigurojnë autoriteteve përkatëse kombëtare rregullatore një përkthim të përditësuar të propozimit.